

Goigs a llaor de la Mare de Déu de Collbàs

Carme

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: C/ Sant Martí, 42
Emplaçament A l'Arxiu Parroquial ubicat a la rectoria.

Coordenades:

Latitud: 41.53112
Longitud: 1.62075
UTM Est (X): 384938
UTM Nord (Y): 4598637

Classificació

Número de fitxa 08048 - 56
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1953-54?
Autoria de l'element: Bellapuig Ysart (estamper)
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. Plaça de la Vila, 11, 1r 1ª. 08980 Sant Feliu de Llobregat.

Fitxes associades:

[Santuari de Collbàs](#)

[Mare de Déu de Collbàs](#)

[Fons documental de l'Arxiu Parroquial](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell; Natalia Salazar Ortiz

Descripció

Els "Goigs de Nostra Senyora de Collbàs / Que es canten en sa devota ermita en lo terme de Carme ", són d'autoria anònima. L'exemplar conservat a l'Arxiu Parroquial de Carme no té cap tipus de numeració ni referència del tiratge. És un exemplar imprès sobre paper a una tinta (negre). Aquests goigs van ser impresos per Bellapuig Ysart, estamper d'Igualada. La caixa mesura 27'5 x 18'0 cm i la lletra es presenta a tres columnes. La imatge de la Verge de Collbàs, amb l'Infant en braços, és una fotografia de la talla custodiada a la parròquia de Sant Martí, que en el full apareix ornada amb dos testos amb arbres. A la part inferior del full s'ha imprès un "oremus"; tot plegat queda emmarcat per una orla formada motius florals i vegetals força esquemàtics. Al revers del full no s'hi ha practicat cap impressió.

Història

Els goigs, composicions popular de caràcter poètic a la llaor sobretot de la Mare de Déu, però també a la de Crist o a la dels Sants, es documenten per primer cop a Catalunya al segle XIII. La primera vegada que es troba documentada explícitament la paraula "goig" és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven, però el goig més antic conservat es troba inclòs al Llibre Vermell de Montserrat, de finals del segle XIV, i porta el títol: "Ballada dels goigs de Nostra Dona en vulgar català a ball rodó"; aquest goig, tot i estar escrit en català en la seva major part, encara conserva fragments en llatí. La crítica literària ha relacionat els goigs amb el gènere trobadoresc, ja que una part del text és cantada per un rapsode i l'altra part la repeteix el públic. El nom prové dels set goigs de Maria (Encarnació, Nadal, Epifania, Resurrecció, Ascensió, Davallada de l'Esperit Sant i Assumpció). Es canten col·lectivament, en el marc d'un acte religiós de cert relleu, com ara una missa de festa major, un aplec o una processó. Antigament, aquestes composicions solien ser anònimes i es transmetien oralment, tot i que a partir dels segles XVI-XVII es començaren a publicar de forma generalitzada, en forma de fulls solts i per iniciativa de les parròquies. Eren i són encara distribuïts durant les festes religioses i era habitual veure'ls penjats al cancells de les portes de les masies. L'estructura més habitual està formada per set estrofes de vuit versos heptasíl·labs (sis més la resposta), a les que s'hi afegeixen una entrada i una tornada de quatre versos cadascuna. La rima és consonàntica alternada i el ritme el dona l'accent en la tercera i última síl·laba de cada vers. Els goigs són impresos senzills, en fulls solts (de 30 per 20 cm, aproximadament) i amb una composició tipogràfica mantinguda amb poques variants fins avui en dia: una orla, formada amb elements tipogràfics o bé dibuixada, emmarca el títol, el text, la imatge de l'advocació i la música (que no apareix impresa fins al segle XVIII).

Bibliografia

BISBAL, M. Antònia; MIRET, M. Teresa; MONCUNILL, Conxa (2001): Els goigs a la comarca de l'Anoia, Ed. Fundació Salvador Vives i Casajuana, Barcelona, p. 129-143.

Goigs de Nostra Senyora de Collbàs

Que es canten en sa devota ermita en lo terme de Carme

Oh qui als Angels imitàs
alabant-vos nit i dia:
*valeu-nos, Verge Maria,
Mare de Deu de Collbàs.*

Quan l'Arcàngel Gabriel
AVE MARIA us digué,
fer la humilitat pogué
concebesseu Deu etern:
y de esclava's contentàs
qui per Reina era elegida:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

Que alegre estiguéreu Vós,
quan véreu a Jesús nat,
adorant-lo los pastors
per los Angels aviats
oïnt veus de *In terra pax*,
y al Cel glòria cumplida:
valeu-nos Verge Maria, etc.

Los tres Reis de l'Orient
per una estela guiats
vos donaren rics presents
confessant a Jesús nat
trovant-lo al vostre sant braç
adorant-lo amb cortesia:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

Vos aparegué, Senyora,
resuscitat gloriós
vostre fill (oh que ditxosa)
quan amb ternura los dos
vos donàreu un abraç
amb immensa alegria:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

De Vós, Reina, es despedí
pujant al Cel gloriós,
aumentant sos resplandors
mes que quan de Vós partí
fins que un clar núvol privà
la vista tant requerida:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

L'esperit consolador
més que a tots vos inflamà
amb llengües de foc d'amor
tot lo colegi abraçà:
volgué Deu que 'ls confortàs
per predicar sa doctrina:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

Fou vostre trànzit ditxós
resuscitant-vos gloriosa,
vostre fill, y al Cel vos posa
Corona de resplandor:
com després vos col·locà
sobre tota Jerarquia:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

En temps de guerra cruel
de pesta, fam i cixut,
si el poble devot acut,
li envieu favors del Cel
lent que tothom alcançàs
salut, pau y alegria:
valeu-nos, Verge Maria, etc.

En aquell terrible pas
quan eixim d'aquesta vida
*valeu-nos, Verge Maria,
Mare de Deu de Collbàs.*

V. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS: Concede nos famulos tuos quæsumus Domine Deo perpetua mentis et corporis
sanitate gaudere et gloriosæ Beatæ semper Virginis intercessione a presenti liberari tristitia eterna
per frui letitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

BELLAPUS TRAIT - IGUALADA